

Stichting De Rijckere-orgel 1776

p/a Jan van Hoofkwartier 74
4333 EB MIDDELBURG
www.derijckereorgel.nl
info@derijckereorgel.nl

NIEUWSBRIEF #06

21 december 2022

Beste belangstellende,

Graag nemen we u in deze zesde editie van onze Nieuwsbrief mee in de meest recente ontwikkelingen rond ons ambitieuze project.

André Poortvliet verzorgde tijdens een tweetal memorabele klavecimbelconcerten op 1 en 29 oktober jongstleden een integrale uitvoering van het eerste deel van *“Das Wohltemperierte Klavier”* van Johann Sebastian Bach. Beide concerten bij kaarslicht waren voor onze trouwe donateurs en “adoptieouders” van De Rijckere-orgelregisters gratis toegankelijk. Uiteraard zijn we dankbaar voor alle steun, in welke vorm dan ook, en hopen dat u ons in deze bijzondere tijden wilt blijven helpen om ons doel te bereiken.

Om te beginnen bieden we u weer een update aan van de status van ons project en de fondsenwerving. U zult zien dat we na een zorgvuldig doorlopen voorbereidingsfase op zeer korte termijn met heel concrete zaken aan de slag kunnen gaan!

Op Tweede Kerstdag, maandag 26 december a.s., aanvang 16.00 uur, organiseren we een Kerstconcert op het Duyschot/Müller-orgel van de Sint-Augustinuskerk. André geeft alvast een vooruitblik op zijn programma. Heeft u interesse ons te steunen met dit unieke orgel-project? Bekijk dan onze website www.derijckereorgel.nl voor meer informatie.

We wensen u fijne feestdagen toe en veel leesplezier met deze zesde nieuwsbrief!

Bram de Wolf,
secretaris

In deze nieuwsbrief:

1. Status van het project en de fondsenwerving	2
2. Sporen van Gebroeders De Rijckere	5
3. CD ‘Fugue & Caprice’	8
4. Terugblik benefietconcerten oktober	9
5. Uitgelicht: Kerstconcert 2022	10
6. De Rijckere-wijn	12
7. Komende activiteiten	14

1. Status van het project en de fondsenwerving

In de vorige editie van onze nieuwsbrief d.d. 16 september 2022 maakten we melding van een overleg op 21 september 2022. Aanleiding was de voor ons teleurstellende afwijzing van onze subsidieaanvraag bij de Provincie Zeeland en het door ons ingestuurde bezwaarschrift. De bestaande regelgeving met betrekking tot het verplaatsen van monumenten en onderdelen daarvan, is ingewikkeld en blijkt op meerdere manieren geïnterpreteerd en uitgevoerd te kunnen worden. Het initiatief voor dit overleg ging uit van de Provincie Zeeland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en had als doel om helderheid te krijgen over de te volgen procedure om een nieuwe subsidieaanvraag in maart 2023 kansrijk te maken. Door de constructieve opstelling van alle partijen heeft dit gesprek ons veel opgeleverd en kwam ons project ondanks de opgelopen vertraging feitelijk in een stroomversnelling terecht. Werk aan de winkel dus!

De eerste formele actie van onze kant was het intrekken van ons ingediende bezwaarschrift. Deze relatief eenvoudige handeling werd onmiddellijk gevolgd door de volgende stap die duidelijk meer voeten in de aarde had: op het moment dat we de nieuwe subsidieaanvraag indienen mag het De Rijckere-orgel zich niet meer in het Koningskerkje van Beek bevinden! Na de demontage van het orgel door Verschuieren (we spreken nadrukkelijk niet van sloop!) wordt het instrument overgebracht naar de werkplaats in Ittervoort. Hiermee krijgt het in juridische zin een soort “zwevende status” en heet het orgel onderweg naar Middelburg te zijn. Formeel wordt het orgel op dat moment door de RCE in het monumentenregister gekoppeld aan rijksmonument 29713, zijnde de Sint-Augustinuskerk te Middelburg. Inmiddels hebben we in nauw overleg met de gemeente Beek, de Protestantse Gemeente Maas- en Beekdal en de nieuwe eigenaar van het kerkgebouw heel concrete stappen gezet. Zo zal op zondag 26 februari 2023 door de kerkelijke gemeente in Beek tijdens een vesperviering, aanvang 15.00 uur, afscheid genomen worden van het De Rijckere-orgel. Aansluitend geeft Léon Berben om 16.00 uur het laatste orgelconcert in het Koningskerkje en begint het orgel, na bijna een volle eeuw in Limburg gefunctioneerd te hebben, weer aan een weg terug naar Zeeland. Al een dag later, op maandag 27 februari, zal een begin gemaakt worden met de eerdergenoemde demontage. Verschuieren Orgelbouw denkt daar drie á vier werkdagen voor nodig te hebben.

Dit alles betekent dat we op korte termijn voor grote uitgaven komen te staan en daartoe hebben we bij alle fondsen die een bijdrage hadden toegezegd, een verzoek tot uitbetaling ingediend.

We zijn blij te kunnen melden dat de gemeente Middelburg de omgevingsvergunning voor de benodigde bouwkundige aanpassingen aan de galerij en de plaatsing van het De Rijckere-orgel, heeft verleend. De plannen zijn inmiddels gepubliceerd en liggen ter inzage. We zijn overigens geschrokken van het bedrag dat we aan gemeentelijke leges moeten betalen. Er is bij de vaststelling van dit bedrag gerekend met onze totale projectbegroting, inclusief de restauratiewerkzaamheden die in de werkplaats van Verschuieren worden uitgevoerd. We hebben gemeend een bezwaarschrift in te moeten dienen en hopen daar binnenkort op een goede manier uit te komen.

Update fondsenwerving per 19 december 2022:

- zeven fondsen hebben een toezegging gedaan
- negen orgelregisters zijn geadopteerd (er zijn nog vier registers beschikbaar)
- er zijn twee aktes ondertekend voor een jaarlijkse schenking
- donateurs leveren een jaarlijkse bijdrage
- inkomsten uit wijnverkoop
- inkomsten uit cd-verkoop
- inkomsten uit benefietconcerten

Onze projectplanning voor 2023/2024 ziet er, uiteraard onder voorbehoud van een succesvol verloop van het subsidietraject bij de Provincie Zeeland, in grote lijnen als volgt uit:

STICHTING DE RIJCKERE-ORGEL 1776

Projectplanning 2023-2024

In 2019 werd het De Rijckere-orgel (1776) te koop aangeboden wegens voorgenomen kerksluiting in 2024. In februari 2020 was Stichting De Rijckere-orgel 1776 een feit en is een intensief proces van afstemming met onder andere de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Gemeenten Beek en Middelburg, Provincie Zeeland en onze orgeladviseur gestart om het orgel te kopen en over te plaatsen naar de St. Augustinuskerk te Middelburg. Daarnaast is de fondsenwerving opgestart, zijn orgelregisters geadopteerd en organiseerden we benefietconcerten. Inmiddels is er zicht op de realisatie van het project in 2024.

**26
februari
2023**

Afscheidsvesper en -concert in Beek

Op zondag 26 februari 2023 neemt de Protestantse Gemeente Maas- en Beekdal afscheid van het De Rijckere-orgel. Om 15.00 is er een vesperdienst. Aansluitend geeft Léon Berben om 16.00 uur een orgelconcert met 17e en 18e eeuwse muziek.

**27
februari
2023**

Start demontage

Start van de demontage van het orgel door Verschuieren Orgelbouw. Het orgel wordt opgeslagen in de werkplaats van de orgelbouwer in Ittervoort. Het orgel is geregistreerd als een rijksmonument. De demontage is voor de RCE het moment om het rijksmonument administratief om te hangen naar de nieuwe locatie.

**maart
t/m
juli
2023**

Subsidietraject Provincie Zeeland

De kostbare restauratie van het De Rijkere-orgel is onder andere afhankelijk van subsidies en giften. Bij de subsidieronde 2023 van Provincie Zeeland hopen we als stichting in aanmerking te komen voor subsidie.

september 2023

Start crowdfunding

Het resterend bedrag om de overplaatsing en restauratie te bekostigen willen we via een crowdfunding-campagne realiseren.

**april
2024**

Plaatsing van het orgel in Middelburg

Om het orgel te kunnen plaatsen, moeten eerst voorbereidende werkzaamheden aan de galerij van de St. Augustinuskerk uitgevoerd worden. Daarna wordt het orgel door Verschueren orgelbouw opgebouwd. De laatste stappen zijn de intonatie en stemming van het instrument.

24 en 25 Feestelijke mei 2024 ingebruikname

Een feestelijk weekend in verband met de ingebruikname van het orgel op haar nieuwe locatie. Naast diverse concerten en een masterclas zijn er interessante lezingen. Ook is er een speciale activiteit voor kinderen. Een datum om in de agenda te noteren!

2. Sporen van Gebroeders De Rijckere

De bekende Zeeuwse cultuurhistoricus Hein Kluiver (1942-1998) had een grote voorliefde voor het Zeeuwse historische orgel. Zijn publicatie *Historische orgels in Zeeland* werd, overgedrukt uit het "Archief", uitgegeven door Het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Deel I, Zuid- en Noord-Beveland, werd uitgegeven in 1972 en 1973, deel II, Walcheren, in 1974 en deel III, Schouwen en Duiveland, Tholen en Zeeuws-Vlaanderen, zag het licht in 1976. Het in 1776 voor de Hervormde Kerk van Axel gebouwde De Rijckere-orgel komt in deel II in zijn artikel over het orgel van de Oostkerk in Middelburg slechts terloops ter sprake. In het Zeeuws-Vlaamse gedeelte in deel III wordt het in 1924 uit Axel verdwenen instrument niet genoemd. Ten tijde van het verschijnen van dit deel (1976) was het orgel, in afwachting van de restauratie die uiteindelijk in 1983 voltooid zou worden, in de werkplaats van de firma Fama & Raadgever te Utrecht opgeslagen.

In het boek *"De Oostkerk, een heerlyk stuk der Hedendaagsche Bouwkunst"*, uitgegeven door De Koperen Tuin (Goes, 1997), verscheen een door Kluiver zelf geactualiseerde versie van zijn artikel, verschenen in *Archief Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen*, 1974 (pp. 68-81, 121-122) en 1976 (pp. 194-207).

In genoemd boek neemt Kluiver het "Bericht wegens het nieuwgebouwde orgel in de Oostkerk binnen Middelburg in Zeeland" van de hand van Willem Lootens, organist en klokkenist van de Nieuwe kerk en Abdijtoren te Middelburg, als bijlage bij zijn artikel op. Lootens schreef dit Bericht met de bedoeling het in druk uit te geven en volgens Kluiver wellicht ook om zijn eigen optreden in dit project te rechtvaardigen. Om de controverse die de bouw van het Middelburgse De Rijckere-orgel had veroorzaakt niet te vergroten, zag Lootens hiervan op aandrang van anderen af. Het manuscript bleef bewaard en werd in 1949 door de fa. Van Leeuwen te Leiderdorp in stencilvorm uitgegeven. Een gestencild exemplaar bevindt zich als nr. 53a in de verzameling Verheye van Citters. Kluiver maakte het in 1976, en in 1997 dus voor de tweede maal, voor een breder publiek toegankelijk.

Verder vermeldt Kluiver als bron voor zijn geactualiseerde artikel de studie van Antoon Deschrevel (1913-1978): *"De Kortrijkse Orgelbouwers De Rijckere"* in *De Praestant*, 3^e jaargang, nr. 3 (1954).

De gebroeders Petrus Josephus (1716-1791) en Johannes (1728-kort na 1808) De Rijckere waren afkomstig uit Kortrijk en werkten vanaf 1762 samen. In de 2^e helft van 18^e eeuw vermeldt de werkljst naast de nodige onderhoudswerkzaamheden ook de bouw van vrij veel nieuwe orgels. Zo noemt Kluiver, met Deschrevel als bron, van Petrus het orgel van 18 registers voor Moeskroen (1750), een orgel met rugpositief en 19 registers voor het O.L.V. Hospitaal te Kortrijk (1752-54) en tenslotte een orgel voor de Minderbroederskerk te Kortrijk in 1762. Samen met zijn broer Johannes werden volgens Kluiver nieuwe orgels gebouwd voor Bornem (1762), Stekene (1764), in 1764-65 een orgel met rugpositief voor de kerk in Pittem en een orgel voor de Sint-Maartenskerk te Kortrijk, in 1772 een orgel voor de O.L.V. kapel te Merkem. Kluiver noemt vervolgens het orgel voor de Hervormde Kerk te Axel uit 1776, dat hen in 1778 een klinkende aanbeveling opleverde van de burgemeester J. Paulus, waaruit Lootens in zijn Bericht uitvoerig citeert. In zijn aanbeveling meldt

burgemeester Paulus dat het orgel voor een *“extra cevele prijs”* werd gebouwd en dat de Goese organist F.J. Heinrichs had verklaard dat het fraaier van geluid was dan de nieuwe orgels te Zierikzee, Vlissingen en Sommelsdijk. Dit alles legde bij Lootens en de Middelburgse opdrachtgevers genoeg gewicht in de schaal om de gebroeders De Rijckere de opdracht voor de bouw van het nieuwe orgel van de Oostkerk te gunnen. Voor de bouw van dit instrument, dat geheel in Hollandse stijl gebouwd diende te worden, vestigden de gebroeders De Rijckere zich in 1780 te Middelburg alwaar ze in een pakhuis in de nabijheid van de Oostkerk hun werkplaats inrichtten. Ze verklaarden herhaaldelijk *“dat het hun al om ‘t even was of zij in de Vlaamse, dan Hollandse gousting werkten”*. De geschiedenis heeft ons geleerd dat ze dit niet geheel konden waarmaken maar deze vaststelling valt buiten het bestek van dit artikel. Bij de bouw van het Axelse orgel zijn de gebroeders De Rijckere uitgegaan van hun eigen kracht; het is geheel in de Vlaamse gousting vervaardigd.

Kluiver, die in al zijn publicaties met zeer grote precisie en zorgvuldigheid te werk ging, had bij het schrijven en bijwerken van zijn artikel niet de beschikking over de, door de auteur Ghislain Potvlieghe (geb. 1936) zelf in de voettekst consequent als *“prolegomena...”* aangeduide, zeer gedetailleerde werklijst van de gebroeders De Rijckere. Wellicht dienen we dit door de auteur in augustus 2020 met ons gedeelde- en tot op heden onuitgegeven *“vooraf gezegde”*, te zien als een opmaat naar een uitgebreide studie naar deze orgelmakers. Behalve de vermelding van de orgels en de jaartallen zijn ook veel interessante oorspronkelijke archiefteksten zijn opgenomen. Feit is dat de lijst van Potvlieghe veel gedetailleerder is en meer instrumenten vermeldt dan het eerdergenoemde artikel van Deschrevel. Ook wijken de jaartallen bij diverse orgels af. Wat heel bijzonder is, is dat Potvlieghe vermeldt dat de gebroeders De Rijckere in 1775, vlak vóór, of min of meer gelijktijdig met de werkzaamheden aan het Axelse instrument, een nieuw orgel bouwden voor de parochiekerk van Bourbourg (Noord-Frankrijk).

Op een via Google gevonden prentbriefkaart uit 1900/1920 zien we het interieur van deze kerk met *“Les Orgues”*.

Zien we hier het orgel dat de gebroeders De Rijckere voor deze kerk bouwden? Wanneer vast komt te staan dat dit het geval is, zien we hier wellicht het instrument dat een belangrijke schakel vormt tussen de enige twee overgebleven orgels van de gebroeders De Rijckere!

Ghislain Potvlieghe meldt dat het contract voor dit instrument werd gepubliceerd door Dom M. Vanmackelberg, "Les orgues de l'église paroissiale de Bourbourg" (Bull. du Comité Flamand de France 1960 (T.XVI) p.308-328 waar "Pièce justificative nr. 3" het contract geeft van de gebroeders De Ryckere (blz. 323-325). In het kader van toekomstig onderzoek zal dit mogelijke spoor wat ons betreft zeker worden nagevolgd!

In 1983 verscheen als deel V uit de serie "Wat Baek ós bud", de publicatie "Protestants Beek", een geschiedenis van 4 eeuwen reformatie. Dit boekwerk werd in samenwerking met de Heemkunde-Vereniging Beek uitgegeven bij gelegenheid van de voltooiing van de restauratie van kerk, pastorie en orgel der Hervormde Gemeente te Beek. Henk van Loo, die zich als organist van het De Rijckere-orgel hartstochtelijk heeft ingezet voor de restauratie van dit instrument en lang de motor was achter alle activiteiten die rond dit orgel plaatsvonden, schrijft hierin een interessant en goed gedocumenteerd artikel met als titel "Een opmerkelijke orgelhistorie in Beek". Vermeldenswaardig is dat hij het manuscript van Ghislain Potvlieghe heeft opgenomen bij zijn geraadpleegde literatuur. Potvlieghe schrijft als persoonlijke noot over het voor Axel gebouwde orgel, zonder daarbij overigens een waardeoordeel te laten doorklinken: "Op 2-12-1924 kwam het orgel naar Beek (L), door de Kerkvoogdij aangekocht. De Firma A.S.J. Dekker te Goes regelde de overplaatsing, doch heeft ontegenzeggelijk enige niet onbelangrijke wijzigingen doorgevoerd".

In de 3^e editie van onze Nieuwsbrief (10-12-2021) schreven we over de resultaten van ons eerste speurwerk in het Zeeuws Archief waarbij we vooral veel correspondentie van Dekker tegenkwamen. Gecombineerd met de informatie die Henk van Loo in zijn artikel voor het voetlicht brengt, krijgen we een indruk van de grote haast waarmee de overplaatsing is uitgevoerd. De door Potvlieghe genoemde wijzigingen zijn bij de restauratie van 1983, voor zover de beschikbare ruimte in Beek het toeliet, al voor een groot deel ongedaan gemaakt.

Met de op 8 en 25 april 2022 gemaakte opnames voor de CD "Fugue et Caprice" van Léon Berben is de klank van het De Rijckere-orgel in de ruimte van het Koningskerkje te Beek op een voortreffelijke manier gedocumenteerd. Wij hopen dat we met de komende restauratie en reconstructie door Verschuieren Orgelbouw en na de plaatsing op de ruime galerij van de Sint-Augustinuskerk in Middelburg nog een stap dichterbij de oorspronkelijke situatie van 1776 zullen uitkomen en dat beide De Rijckere-orgels in Middelburg nog lang van zich mogen laten horen.

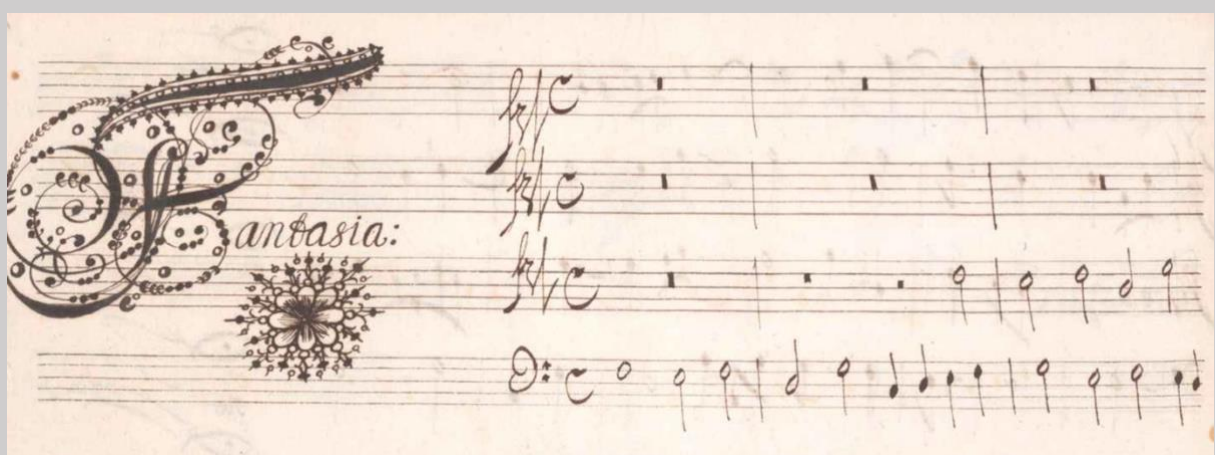
Bram de Wolf

3. CD "Fugue & Caprice"

Woensdagavond 13 juli 2022 werd de nieuwe CD "Fugue & Caprice" gepresenteerd na afloop van een memorabel en inspirerend orgelconcert door Léon Berben in de Middelburgse Oostkerk, waar het andere De Rijckere-orgel zich bevindt.

De cd is in april 2022 opgenomen op het De Rijckere-orgel in Beek. Het programma geeft een goed beeld van de mogelijkheden van het orgel met componisten als Louis Couperin (ca. 1626-1661), François Roberday (1624-1680), Johann Jakob Froberger (1616-1667), Henry Du Mont (1610-1684), Abraham van den Kerckhoven (1618-1701), Jacobus La Fosse (1671-1721) en Claude Balbastre (1724-1799).

Uiteraard hopen we dat ook u, met de feestdagen in zicht, één of meerdere exemplaren van de CD wilt afnemen. Bestellen kan eenvoudig via de knop CD van onze website. De vermelde verzendkosten hebben betrekking op de verzending van één exemplaar. Voor verzending van meerdere exemplaren kunt u contact opnemen met het secretariaat. Bezorging bij een bestelling van meerdere exemplaren behoort tot de mogelijkheden.

4. Terugblik benefietconcerten oktober

“Onlangs kreeg ik via YouTube de Stichting De Rijckere-orgel 1776 in het vizier en mijn belangstelling was onmiddellijk gewekt. Wat een prachtig initiatief van een aantal Zeeuwse idealisten om het mooie instrument uit Beek vlakbij het andere bewaard gebleven De Rijckere-orgel te plaatsen en zo te behouden! Als liefhebber van oude instrumenten kun je zo iets alleen maar toejuichen...

Mijn eerste kennismaking was een prachtig concert van André Poortvliet in de Augustinuskerk van Middelburg met een aandachtig luisterend publiek dat de perfecte balans tussen ratio en emotie van Bach's Wohltemperiertes Clavier tot zich nam. Artistiek hoogstaand spel in een fijne sfeer!

Het wordt tijd om live Middelburgs orgelbestand te horen voor een buitenstaander zoals ik... de stad heeft bijzondere instrumenten binnen haar muren, en uitbreiding daarvan is op komst.

Met de Stichting De Rijckere-orgel 1776 en goede spelers verdient Middelburg een terechte plaats binnen het (klinkende) culturele erfgoed van ons land!”

Wout van der Linden

5. Uitgelicht: Kerstconcert 2022, een muzikaal drieluik

Op Tweede Kerstdag, maandag 26 december 2022 om 16.00 uur, organiseren we een benefietconcert in de Sint-Augustinuskerk. Hieronder vindt u een vooruitblik op het programma door André Poortvliet.

Het is altijd een feest om op het Duyschot/Müller-orgel van de Sint-Augustinuskerk te spelen. Het orgel bezit gelukkig nog veel historisch pijpwerk, dat geeft een uniek karakter aan dit instrument. Zo hebben bijvoorbeeld de Prestant en Holpijp van het Hoofdwerk een ongekende kwaliteit en zeggingskracht. De fraaie akoestiek van de kerk werkt daarnaast natuurlijk ook mee.

Voor Tweede Kerstdag 2021 had ik een programma voorbereid, maar dat concert kon door de coronamaatregelen niet doorgaan. Gelukkig ziet het er een jaar later gunstiger uit. Ik heb geprobeerd een heel afwisselend programma samen te stellen, zodat alle mogelijke klankkleuren van het orgel te beluisteren zijn. Het programma is een muzikaal drieluik met kerstmuziek uit verschillende landen: Italië, de Zuidelijke Nederlanden en Duitsland.

Kerstmuziek uit Italië, de Zuidelijke Nederlanden en Duitsland

*

Marco Antonio Cavazzoni (ca 1485-na 1569)
O Stella maris

Giovanni de Macque (1548-1614)
Seconde Stravaganze

Girolamo Frescobaldi (1583-1643)
Capriccio Pastorale, F.2.34

Tarquinio Merula (1594/95-1665)
Capriccio in G

Domenico Zipoli (1688-1726)
Pastorale: Largo | Con Flauti (Allegro) | Largo

**

John Bull (1562-1628)
Carol *Een Kindeken is ons geboren*

Peeter Cornet (1575-1633)
Fantasia ottavi toni

Jan Pieterszoon Sweelinck (1561-1621)
Puer nobis nascitur/ Ons ist gheborn een kindekijn

William Byrd (1543-1623)
Ut, Re, Mi, Fa, So, La

John Bull
Praeludium en Carol *Laet ons met herten reijne, loven dat suete kindekijn cleijne*

Christian Erbach (1568/73-1635)
Canzon in E

Christian Geist (ca 1650-1711)
Gelobet seist su, Jesu Christ (1663)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Gelobet seist su, Jesu Christ, BWV 722

Anton Estendorffer (1670-1711)
Joseph, lieber Joseph mein

Johann Sebastian Bach
Pastorella pro Organo, BWV 590
[...] | Allemande | Aria | Gigue

Het eerste werk op het programma, het motet 'O Stella maris' van Cavazzoni, is in 1523 (!) in Venetië gedrukt en hoort daarmee tot één van de eerste collecties van muziek voor klavierinstrumenten in de geschiedenis. Het laatste werk op het programma, de bekende Pastorella van J.S. Bach, is gecomponeerd in Leipzig tussen 1730 en 1740. Het programma voor dit concert omvat dus meer dan 200 jaar orgelmuziek.

Muziek uit het begin van de 16^e eeuw is voor veel orgelliefhebbers onbekend terrein. Cavazzoni was tijdgenoot van Titiaan, Raphael en Michelangelo, de beroemde schilders van de Italiaanse renaissance. Van de orgelmuziek uit die tijd weten we echter weinig. Pas vanaf circa 1600 neemt het aantal bronnen met instructies toe (Diruta, Banchieri, Frescobaldi). Cavazzoni was werkzaam bij de belangrijkste personen uit zijn tijd, onder andere in Mantua als hoforganist bij hertog Guglielmo Gonzaga en als privé klavecijnist bij paus Leo X in Rome. In Mantua werkte hij samen met componisten/polyfonisten De Wert en Palestrina. Zijn motet 'O Stella maris' staat in deze vocale traditie. Heel fraai zijn de lange melodielijnen met diminuties (versieringen in kleine notenwaarden).

Een typisch genre voor de kerstperiode is de Pastorale. De Pastorales zijn geïnspireerd op het kersttafereel met de herders. De klanken van hun instrumenten zoals fluit, schalmei (piffero) en doedelzak (zampogna) werden gecombineerd met invloeden uit de Italiaanse volksmuziek. Het werk van Frescobaldi is de eerste Pastorale die in druk verscheen. Het werk kreeg veel navolging, vooral in Italië en Duitstalige landen. De driedelige Pastorale van Zipoli is één van de bekendste stukken in dit genre. Bijzonder is de chromatiek aan het slot van het stuk.

John Bull, organist van de kathedraal te Antwerpen, schreef enkele bewerkingen van in die tijd bekende carols. Peeter Cornet, organist aan het Brusselse Hof, liet een klein maar kwalitatief hoogstaand oeuvre na. De Fantasia is een lichtvoetig werk gespeeld met de fluitregisters. Hart van het programma (en van het tweede 'luik') is Sweelincks Puer nobis nascitur (Ons ist gheboren een kindekijn). Zijn vier variaties over dit katholieke kerstliedje lopen in elkaar over en daarom speel ik ze in één registratie.

De Fantasia over Ut, Re, Mi, Fa, So, La van William Byrd is een hoogtepunt van de polyfone klaviermuziek. Het thema (een toonladder van zes noten: c, d, e, f, g, a) wordt in allerlei gedaanten gepresenteerd en gecombineerd met andere thema's. Het is een groot opgezette kathedraal van klank, die door de Duyschot-registers heel transparant blijft.

De Canzon van Christian Erbach doet me denken aan de meerkorige werken voor blaasinstrumenten van Gabrieli. Daarom speel ik dit aantrekkelijke werk met het trompetregister. Christian Geist, geboren in Güstrow (Mecklenburg), maakte carrière als zanger en organist in Kopenhagen en later in Stockholm. Zijn koraalvoorspel 'Gelobet seist su, Jesu Christ' lijkt het meest op het werk van Dietrich Buxtehude. De zetting van Bach over dit Lutherkoraal is een vroeger werk, waarin hij experimenteert met virtueuze toonladderfiguren tussen de regels van het koraal. Ook de harmonieën zijn verrassend.

Van het populaire kerstliedje 'Joseph, lieber Joseph mein' horen we enkele variaties van Anton Estendorffer. Deze muziek sluit goed aan bij de 'galantere' registers van het rugwerk van Müller.

Bach componeerde in Leipzig een Pastorella; kennelijk was hij goed op de hoogte van deze Italiaanse traditie. Het werk van Bach bestaat uit vier losse delen en doet aan een suite denken. Na een inleiding in 12/8 maat (de feitelijke Pastorale), volgen drie dansdelen: een allemande, een langzame aria (met de ontroerende octaaf 4' van het hoofdwerk) en een energieke gigue.

6. De Rijckere-wijn

Sinds december 2020 verkopen we onze speciale De Rijckere-wijn. Inmiddels hebben we enkele honderden flessen verkocht; op dit moment is onze hele voorraad zelfs uitverkocht en zijn we in afwachting van de aflevering van een nieuwe bestelling. Veel dank voor de belangstelling en uw steun!

Een eenmalige speciale wijn voor de feestdagen...

Voor de komende feestdagen hebben we eenmalig een luxe Franse rode wijn te koop, de Comte de Morlières Cuvée GSM.

Comte de Morlières Cuvée GSM *Grenache, Syrah/Shiraz, Mourvèdre*

Smaakprofiel

Bosbessen, bramen confiture, cacao, specerijen, soepel, niet zwaar. Deze uitgekiende blend van grenache, syrah en mourvèdre is vol, rond en zacht. Toegankelijk, soepel en zeer verteerbaar. Lekker donker fruit, cacao en een pepertje. Een miniem vleugje vanille maakt het af.

De druiven van Comte de Morlières

De druiven komen van wijngaarden rond St. Guilhem-le-Désert, ten noordwesten van Montpellier in de Languedoc. Dat is het dorpje waar de beroemdste wijn van de Languedoc vandaan komt, Mas de Daumas Gassac. Heilige grond.

Prijs per fles: 11,95 euro. De wijn is eenvoudig te bestellen via onze website.

De Rijckere-wijnen

De De Rijckere-wijnen betreffen een Franse witte wijn (Chardonnay-Viognier) en een Franse rode wijn (Merlot). Beide wijnen komen uit de Languedoc. Heerlijke wijnen om zelf van te genieten of leuk om weg te geven als cadeau of relatiegeschenk. Door deze De Rijckere-wijnen te kopen, helpt u ons het project te realiseren.

2021 Cuvée DE RIJCKERE – CHARDONNAY VIOGNIER

L'AUDE – LANGUEDOC

Perfect huwelijk van sappige fris ronde Chardonnay, met de gedistingeerde Viognier. De kleur is helder goudgeel. In de neus delicate aroma's van tropisch wit fruit, witte bloemen en een toefje hazelnoot. De smaak is mondvollend met tonen van abrikoos, perzik, appel en wat karamel. De afdrank is droog en aanhoudend fris. Heerlijk als aperitief of bij geitenkaas, witvlees- of visgerechten.

2021 Cuvée DE RIJCKERE – MERLOT

L'AUDE – LANGUEDOC

Deze Merlot is gemaakt van 20 jaar oude stokken van de zonnige zuidhellingen uit de buurt van Carcassonne. In de neus treffen we gul fruit van bessen en bramen, de smaak is rijk met tonen van bosfruit en subtiele kruidigheden. De afdrank is lang en aangenaam. Heerlijk bij jong belegen kazen, charcuterie en pastagerechten.

De wijnen zijn te koop per doos van zes flessen en per fles. Een doos met zes flessen kost € 55,-, de prijs per fles is € 9,95. Vanaf 12 flessen wordt de wijn gratis thuisbezorgd op Walcheren en de Bevelanden. Uiteraard is de wijn ook te koop en af te halen bij onze activiteiten en desgewenst ook op afspraak bij de Sint Augustinuskerk te Middelburg. Op onze website kunt u via het bestelformulier de wijn eenvoudig bestellen. Met het oog op de komende feestdagen is de wijn tegen een meerprijs nu ook leverbaar in luxe geschenkverpakkingen voor twee flessen.

7. Komende activiteiten

Maandag 26 december 2022, 16.00 uur

Sint Augustinuskerk, Zuidsingel 70, Middelburg

ANDRÉ POORTVLIET speelt kerstmuziek op het Duyschot/Müller-orgel (1707/1754). Het programma is een drieluik met muziek uit Italië, de Zuidelijke Nederlanden en Duitsland. Een afwisselende reis door kerstmuziek uit de 16e, 17e en 18e eeuw met componisten als Byrd, Cavazzoni, Cornet, Frescobaldi, Geist en Bach.

Een vooruitblik op het programma is opgenomen in deze nieuwsbrief.

Gratis toegang, collecte na afloop.

Zaterdag 1 juli 2023, 11.30 – 16.30 uur

Sint-Augustinuskerk, Zuidsingel 70, Middelburg

Een orgeltocht langs vijf orgels in de Middelburgse binnenstad met organist SIETZE DE VRIES.

Maak (opnieuw) kennis met het orgelbezit in de historische binnenstad van Middelburg. Door reisleader en meesterimprovisator Sietze de Vries worden de karakteristieken van ieder instrument toegelicht en kunt u zijn improvisaties beluisteren. Het startpunt van de orgeltocht is de Sint-Augustinuskerk te Middelburg (Zuidsingel 70).

Toegang: EUR. 20,- (hele orgeltocht), tot 18 jaar gratis.

Vrijdag 13 oktober en zaterdag 14 oktober 2023

Sint Augustinuskerk, Zuidsingel 70, Middelburg

William Byrd (1543-1623) en tijdgenoten

Een weekend naar aanleiding van het 400e sterfjaar van William Byrd, één van de grootste Engelse componisten. Zijn werken voor orgel en klavecimbel zijn het ontdekken zeker waard. Dat kan tijdens concerten en een masterclass met LÉON BERBEN. De masterclass is bedoeld voor gevorderde amateurs en conservatoriumstudenten. Centraal staat de interpretatie van muziek van Byrd en tijdgenoten op orgel of klavecimbel. Meer details over het programma wordt in de volgende nieuwsbrief bekend gemaakt.

